

PESTHIDEGKÖTI
WALDORF
ISKOLA

M

á

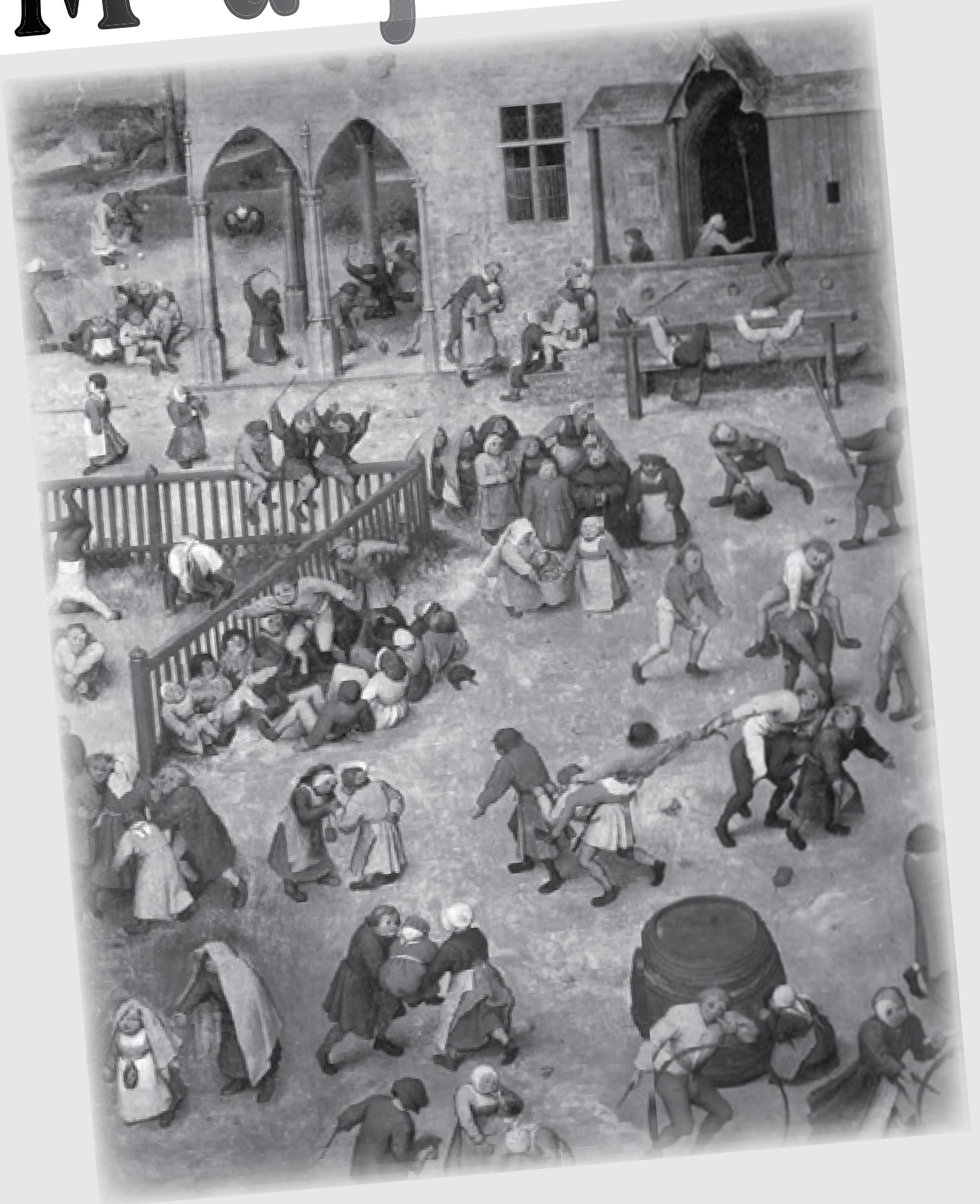
j

u

s

i

ÚJSÁG

Pünkösöd után – János nap előtt

Az évkör pünkösöd utáni idejében részben az évszak melege, de még inkább az időszak hangulata hevíti lelkesedésünket, táplálja „tüzünket”. A nyári napforduló előtt hátra van egy lényeges lépés. Lelkünkben a munkavégzés új, az eddiginél lendületesebb, egyúttal azonban érzékenyebb intuíciójának kell, lehet fölbrednie.

A pünkösdi időszak a visszahúzódás és az elmélkedés ideje is – amint azt az első keresztények tapasztalták. Ugyanakkor Szent János napja felé közeledve életre hívódik az a meggyőződés, hogy az egyéneket és a közösségeket érintő jelentős változások állnak küszöbön. Pünkösöd a szót értés ünnepe is, annak az ideje, amikor megpillantjuk mások ragyogását, fölismerjük mások szükségletét és válaszolunk rá, amikor együtt dolgozunk a közösségben.

Utunknak ezen a szakaszán ráléphetünk az önmagunk fölfedezéséhez vezető ösvényre, választhatjuk azt az ösvényt, amelyen haladva bepillantást nyerünk a csodálatos emberi lényekbe és abba a munkába, amit itt a földön végeznek.

Az egyén és a csoport között művészi módon megvalósuló összhang erejét csodálatosan tükrözi az euritmia, a mozgás művészete. A közösségépítés folyamatában, a közösség-művészetben is hasonló alkotó erőkre van szükség. Földi utazásunknak talán ez a legnagyobb kihívást jelentő és legtitokzatosabb művészete, ám ez vezet bennünket a távoli jövőbe.

Azt javaslom, legyünk bátrak, és járjuk be ezt az utat, használjuk alkotó erőnket. Ehhez föl kell nőnünk a közösség építéséhez szükséges közösség-művészet megteremtéséhez, gyakorlásához. Az euritmia mozdulataiban összhang van, ezekhez a mozdulatokhoz hangok, a hangokhoz színek tartoznak. Ha megvizsgáljuk ezeket a mozdulatokat, rájövünk, hogy hozzátartoznak mindennapi munkánkhoz.

A zodiákus magasságából szivárvány híd ível az „itt és most”-ba. Napi munkánkba kerüljön hát bele néhány V és H, T és B, S és L, M és N.

Tegyünk hát követ köre.

Ültessünk, gereblyézzünk, varrjunk, kaszáljuk le a gabonát, süssünk kenyeret.

Kovácsoljuk a vasat.

Készítsük elő a földet.

Kocsis András

RENDAHAGYÓ ÜNNEP

Mi mással ünnepelhetné meg az első év végét egy induló újság, mint azzal, hogy megállapítja: töretlenül léteznek. Szeptember óta új formában és részben megváltozott tartalommal jelenik meg havonta egyszer az iskolai lap, a jól ismert és megszokott Hétfői Hírek utódja. Rövid visszatekintésünkben igyekszünk mérlegre tenni az elmúlt év eredményeit és sikertelenségeit, valamint választ keresni arra a kérdésre, hogyan tovább.

Az eredeti tervek közül sok minden valóra vált. Az *Ünnep* rovatban az évkör ünnepeihez kapcsolódó írások jelentek meg, többnyire a vallásánárook, illetve más kollégák tollából, és a címlap is az adott ünnephez illeszkedett. Az *Iskolai élet* rovatban bemutatkoztak az osztályok, a Júniusi Újsággal együtt mind a 13 osztály! Osztálytanítók és diákok írásait olvashattuk, a cikkeket hangulatos fotók színesítették. Itt kaptak helyet a nagyobb horderejű iskolai eseményekről, például az elsős évnnyitóról, a 12.-es darabról vagy a farsangról szóló beszámolók is. A *Pedagógiai írások* rovatban a közös gondolkodást ösztönző eszmefuttatások jelentek meg. Itt tanároktól, szülőktől és diákoktól is találhattunk írásokat, amik a szabadság, a hit és az erkölcs témakörét járták körül. Eredeti terveinkben még ennél is több hozzászólást reméltünk, és bízunk benne, hogy ez a jövőben megvalósul. A *Találó* rovat amolyan érdekességeket megmutató, a szorosan vett iskolai életből kitekintő írásokat volt hivatott egybegyűjteni (antropozófiai kezdeményezésekről, az érettségi rendszerről, gyermekeink táplálásáról). Határozott elképzelésünk szerint itt kapott volna helyet a szülői kör egyes tagjait bemutató interjúorozat is, ez azonban sokkal több energiát igényelt a vártnál, és csak az év vége felé tudott elkezdődni (Ascher Tamás írása, vagy a mostani számban Hendrey Tibor írása). A *Gyereksarok* rejtvényei különböző nehézségűek voltak, így remélhetőleg minden korosztály számára fejtörést jelentettek. Az *Aktuális* hírei pedig a legfontosabb tudnivalókat gyűjtötték egybe hónapról hónapra (rendezvények, a szülői kör beszámolóit, befizetési határidők). Év közben erre vonatkozóan hallottuk a legtöbb kritikát, miszerint

a lap havi megjelenése miatt nem minden információ jutott el időben a szülőkhöz. Ennek a kérdésnek keressük a jövőbeni megoldását, de nem az Újság keretei között, hanem más módon, például az e-mail lista segítségével.

Az újságban elkészítésében közreműködők eddig nem részesültek semmilyen juttatásban. Terveink között szerepelt az, hogy a hirdetésekkel némi bevételre teszünk szert. Ez energia hiányában alig tudott megvalósulni, egyedül a Katica bolt támogatását tudtuk így megkapni. A jövőben ezen is változtatni szeretnénk, és minden segítséget szívesen fogadunk.

Az év során többször felmerült bennünk, vajon ki mit szól az Újsághoz. Szeretnénk kérni, hogy személyesen, vagy az Újság e-mail cí-

A harmadik osztályban nemrég lett vége egy nagyon fontos és aktív korszaknak, ami az osztálykirándulással zárult. Sok fejlődést okozott, hogy ma, 2008-ban hogyan lehet izgalmassá, élővé tenni a mesterségek epochát. Nagyon fontos volt nekem, hogy hiteles emberekkel találkozzanak a gyerekek, akik valóban mesterei a szakmájuknak, nagy a munka iránti szeretetük, képesek a föld anyagait mesterművé alakítani – és ezt hajlandók 26 gyerekkel megosztani. Szerencsére sikerült ilyen embereket találni, bár született egy-két szállóigénk a kevésbé jól alakult találkozásokról is.

Például:

– Na, gyerekek mit tanultatok a cipész mesterségről?

– Hogy a cipész bácsi a KTSZ-ben dolgozott! – Mert a cipézmesterségről nem sokat tudtunk meg, csak a múlt rendszerről meg a tömegcikkekről. Így született a fiúktól a „Pöttyös az igazi, a csikos a kínai!” mondás.

Sok segítséget kaptam olyan szülőktől, akik valamilyen mesterséggel meg tudtak minket ismertetni, de ha nem volt mester, mi játszottuk el a munkafolyamatokat. Így voltak a gyerekek nyúzott bőrkök a tímárműhelyben, búzaszemek a malomban, száradó lencsarak, akiket megtiloltam, feltaláltuk a saját szövőszékünket, amiben a gyerekek voltak a vetélők, a nyüst és a fonószék egyben. Izzadságos, de tréfás volt ez a munka. Voltunk tűzoltóknál mint nemes hívatást űző embereknél is.

Aztán irány a tanyára, Ceglédbercelre. Egy család él ott négy gyerekkel, sok állattal és nagy tisztelettel az emberi kéz és szív dolgai iránt. Tőlük tudtuk meg, hogyan készül a gyapjúfonál, a sajt, gondoztunk állatokat – hajnali keléssel, mint a derék parasztek –, szántottunk, és a gyerekek is kipróbálták, hány „lóerősek”. Ők is elhúzták az ekét két gyerekarasznyi mélyen. Ezekről a munkákról színes visszaemlékezések születtek a Mesterségek füzetbe.

Ezekből szemezgettem...

(néhány imádnivaló helyesírási hibát megőrizve)

mére (ujzag@hidegkut-waldorf.hu) küldjétek véleményeket, ötleteket! Fontos lenne tudnunk, mi nyerte el a tetszéseket, hol láttatok hiányosságokat.

Végül szeretnénk megköszönni a segítséget mindazoknak, akik írásukkal és gondolataikkal, számítógépes ismereteikkel lehetővé tették az Újság megjelenését! Végiglapozva a megjelent kilenc számot, igen tekintélyes ez a kör. Álljon itt tehát mindazok neve, akiknek szeretnénk megköszönni a munkáját: Székely István (tördelés, arculat, nyomdai munka), Lampert Tünde (gyereksarok), Lakatos Anna (lektorálás), Gyöngyi néni, Márta Dóra, Balázs Mátyás, Zelenka Eszter, Csapó Krisztina, Holczerné Guttmann Angéla, Tóth Ildikó és Balázs Kati, Krigovszky Anna, Kerpel-Fronius Luca, Kiss Anna, Laár-Lakatos Bence, az Építési Bizottság, Gát Anna, a Fabók család, Pintér Eszter, Flór

Gábor, Sass Balázs, Beöthy Eszter, Bajusz Katinka, Vágó Edit, Kókéndy Ákos, Csiha Kati, Jámbor Judit, a téglabál szervezői, Hadabás Éva, Balassa Bálint, Gerle Edit, Fehér Béla, Kabai Kati, Soltész Péter, Soltész Anna, Tóth Veronika, Beran Sára, Székely Anikó, Kovács Gábor, Kocsis András, Ascher Tamás, Hendrey Tibor és természetesen minden osztály, amelyiknek írásait és fotóit közöltük.

A szerkesztőbizottság: Kulcsár Gábor, Beöthy Hanna és Balassa Ágnes.

Balassa Ágnes

Én azt tapasztaltam, hogy a fazekas-mesterség nem a legegyszerűbb. És az volt benne a nehéz, hogy például korongozás közben kicsit nehéz volt megformázni az agyagot. Mondjuk nekem már egy kicsit kiszáradt az agyagom.

Dénes

Szépen megfogtam egy kis agyagot és kilapítottuk, aztán vettük a nagyobbik darabot és felnyújtottuk, majd le, majd ismét fel, ezután lyukat vájtunk bele. Innentől már könnyű volt!

Dávid

Én először meglepődtem, amikor megláttam azt a nagy Renault emelő tűzoltót. Amikor a bácsi mesélt, akkor néha annyira vitszeseket mondott. Nekem a tűzoltóautó be rendezése nyerte meg a tetszésemet, meg még az is nagyon tetszett, amikor lecsúszott és beöltözött és beült a tűzoltóba, és mikor bekapcsolták a kéklámpát és a szirénát.

Ákos

Nekem a legjobban az tetszett, amikor próbariasztást csináltak. Nekem azért tetszett a legjobban, mert láthattam, milyen, amikor riasztás van. Az is tetszett, amikor megtudtam, hogy egy kis gép elbír 20 tonnát. De az is tetszett, hogy van külön kutyás autó. Nagyon-nagyon jó volt.

Bori

A bemutatott szakmák közül a bútorestaurálás tetszett a legjobban. Szerintem nagyon érdekes volt, amiket a fáról és a bútorról mondott. Sok régi szerszám került elő és szép régi bútorok. Szerintem nagyon érdekesek voltak a régi tárgyak és fényképek. Nagyon érdekes és nyugodt lehet ez a szakma.

Andris

Még valami...

Van egy kis kertünk, ahová rozst és búzát ültettünk, és madár-
ijesztőt is készítettünk a földművelés epochán. Jó gondolni egy
kis kertre, ami parlagon hevert, és most derékmagas gabona nö-
vekszik rajta. Talán egy-két cipónyi kenyérünk lesz belőle, ha
sikerül az aratás!

Amikor kimentünk a kertbe, úgy találtuk a madáríjlesztőt, hogy
ki volt dőlve.

– Szegény! – gondoltam –, mennyire rossz lehet neki ebben a
hidegben, biztos megfázott. Amikor visszamentünk az iskolába,
nem emlékeztem, hogy visszaállítottuk-e a madáríjlesztőt a he-
lyére.

Emma

Amit ők írtak erről az évről:

Szerintem a harmadikos év az nagyon élménydús év. Akkor látog-
gatunk mesterségeket, és akkor megyünk először az osztállyal osz-
tálykirándulásra, ami nekem nagyon tetszett. Az Cegléd mellett
egy tanyán volt. Ott például vannak állatok, kutyák, kecskék,
tyúkok, és volt egy ló, amit Titinek hívtak.

Nagyon jó volt, sokat kirándultunk, és még sok sok jó van a
harmadikban.

Panni

Ez az év nagyon tevékeny volt. Új epochákkal ismerkedhettünk
meg. A nyelvtannal, a mesterségekkel és a méréssel. Mindegyik
jó volt, de a méréssel volt egy kis gondom. A többi nagyon jól
ment. Nemrég egy osztálykiránduláson is részt vettünk. Egy ta-
nyán volt, és a bácsi az állatkertben dolgozik. Nagyon messze
Ceglédberceltől.

Emma

Az első osztálykirándulás nagyon jó volt. Egy tanyán voltunk há-
rom napra. Volt egy ló, akit Titinek hívtak. Volt négy kecske, tyú-
kok és két kutya. Nekem mégis a kecskék tetszettek a legjobban!
Volt esti mese, és este a fiúk állandóan átkopogtak. Íjászkodtunk,
sajtot készítettünk, kártoltunk. Volt, hogy állatot etettünk, és
pár osztálytársammal két dalt is költöttünk.

Sarolt

Nekem a mesterségek tetszettek a legjobban. Mindenféle meste-
reket látogattunk meg: a tűzoltókat, egy cipészt, egy bútorresta-
urátort, kosárfonót, zenészeket és egy fazekast látogattunk meg.
Eddig a harmadik osztály a legjobb!

Tilli

Szerintem is!

Dóra néni

A NEGYEDIK OSZTÁLY ÉLETÉBŐL

Az elmúlt néhány hétben különös izgalom töltötte
el a negyedik osztályt. Mindig nagy várakozás elő-
zi meg, ha valamilyen új korszak következik, de
az állattant már szeptember óta nagyon vártuk. Én sem voltam
ezzel másként, hiszen olyan területére érkeztem
el az osztálytanítósnak, ami erős kapcsolatban
van korábbi középiskolai éveimmel, amikor még
a felső tagozaton tartottam az epochákat. Ez a korszak különös
jelentőséggel bírt, mert bár a tanterv kapcsán sokszor tanítottam
ezt a tárgyat a különböző képzéseken, gyerekeknek így még nem
beszéltem az állatokról.

Négy évvel ezelőtt, amikor a szabad évemet töltöttem, lehetőségem
volt egy állattani olvasókönyv lefordítására, ami már akkor is na-
gyon kedves foglalatosságom volt. Nehéz ugyanis olyan szöve-
geket találni, amik nem a manapság oly nagyra tartott adatok
irányából közelítik meg az élővilágot, hanem valódi betekintést
nyújtanak az állatok életébe, érthetővé téve életmódjukat, testük
alakulását. Ott van természetesen a kitűnő

Brehm, de annak nyelvezete is sokszor nehéz-
kes, és érezhető rajta, hogy több mint 100
évvel ezelőtt íródott, amikor még nagyon más problémák árnyé-
kolták be ember és állat viszonyát. Mindenesetre ebből sokat
merítettünk, főleg, amikor egy-egy állatról meséltek a gyerekek.
A korszak kapcsán mindig izgalmas feladat kiválasztani azokat

az állatokat, amik sorra kerülhetnek a négy hét
során. Így utólag nagyon örültem, hogy a sokat
vitatott tintahallal kezdtük, mert ez mindig új és
újabb meglepetéseket okoz. Nemcsak az utóbbi időben kifogott
hatalmas példányok, de a tengeri akváriumokban tartott egye-
dek különleges tanulási képességei is rendszeresen friss hírekkel
szolgálnak. (Éppen a hétvégén volt módom magas lázzal feküdvé
hosszan rádiót hallgatni, és nagyon érdekes riportot hallottam a
Kossuth rádióban a tintahalak tanulási képességeiről. Érdemes
időnként láztalan állapotban is a természetről és a tudományokról
szóló műsorokat böngészni, az internetről manapság ezek könnyen
letölthetők. Mint ahogy a teljes Brehm is!) A korszak során tanult
állatok kiválasztásában az is segített, hogy tudtam, a felsőtárkányi
kirándulásunk során az erdei iskola melletti épületben nagyon
rendesen felépített kiállítás mutatja be a Bükk-hegység jellegzetes
és ritka állatfajait, amelyet mindenképpen meg fogunk nézni.
Mindannyiunk nagy öröme az ott szereplő állatok közül is
tudtam néhányat választani. Így készültünk tehát fel az uhuval, a
parlagi sással, a pisztránggal való találkozásra. Jó volt látni, milyen
helyen élnek ezek a csodálatos állatok, milyen tiszta és őszinte
viszonyban élnek ők a teremtett világgal, és mennyit kell nekünk,
 felnőtteknek még tökéletesedniük ahhoz, hogy olyan nagyszerű
emberek lehessünk, amilyen nagyszerű állatok ők! De ezt már
csak félve mondom.

Kökénydi Ákos

BESZÁMOLÓ A 11. OSZTÁLY ÚTJÁRÓL

Most már hivatalos: elveszett. Elvesztettük. Már megint. Idegen város, pár napja jöttünk, mit lehet tenni. Tegnap biciklin kerestük. Ma telefonon. Gond van, a srácnak nincs mobilja. Hívjuk azt, akinél lakik. Nincs meg a száma. Mind a négy

szlovén vad telefonálásba kezd, felhívják mindenkit, akinek a számát csak meg tudják szerezni. Teljes káosz.

Megvan a szám!

Hívjuk.

Nem veszi fel.

Az értünk felelős szlovénok beleizzadnak: Úristen! Elhagyták a magyarjukat!

Akkor hívni a tanárt, gyorsan, csörög, csörög, a kutyafáját: ki van kapcsolva.

Na, most mi legyen? A fiú talán már többször is körbement a busszal. A feliratokat hiába betűzgeted, úgysem érted! Nincs mese: eltévedtél.

Nézzük a telefont.

Hátha csörög.

Várunk...

Csörög! Megvan. Tényleg körbement, rossz helyen szállt le, és egy olyan fiúnál

bukkant fel, akit ugyan ismer, de akinél még sohasem járt. A címet se tudta. Hát hogy kerültél oda, te gyerek? Nem tudom. Nem tudja. Ott van és kész, ne keressék tovább; mindenkinek stop: jöhet a vacsora.

Az első nap nagy részét a hol fagyos jégveremmé hűtött, hol inkább szaunára hasonlító, mindenestre sosem jó hőmérsékletű vonaton töltöttük. Kártyázás meg keresztretjvény dögivel.

Beáll a vonat, az osztály – súlyos táskáival fűrge lábú dinoszaurusz-csorda – leszáll. A szlovén osztály a peronon vár. Na, most mi legyen? Ki menjen oda? Aztán ez is megoldódik, minden nyelvtudásunkat latba véve elintézzük a ki-kinél-aludjon kérdést. Mindenkit hazavisznek. Kínos csönd az egyik kocsiban, a másikon vadul folyik az ismerkedés.

„Hello, I am...”

Másnapra már majdnem mindenki oldott, nagy a jókedv, kicsit kótyagosok vagyunk, de jó a várost kettészelő folyócska ká-

véházakkal zsúfolt partján kezdeni a napot. Türelmet próbáló városismertető film, nyelvlogató séta fel a várba: gyönyörű kilátás a várost szegélyező paneldzsungelekre és a panelokat övező irdatlan, havas csúcsú hegyekre. Délután szabadidő, lógunk

a parkban. Másnap buszos program; barlangnézés: menetelés a hegyben, aztán ki a szabadba, és irány a tengerpart! Láblógasztás, városkanézás, mezítláb a meleg aszfalton, hűsítő italok, fagyú telező! A partról látszik Velence.

Hétköznap reggelente, miután sorban álltunk a fürdőszoba funkcióinak elengedhetetlen kihasználására, besétálunk az iskolába, vagy éppen a távolságtól függően buszozunk vagy kocsikázunk. Az iskolában szigorú papucsszabály: le a cipővel! (Bár ettől a mi esetünkben hamar eltekintettek.)

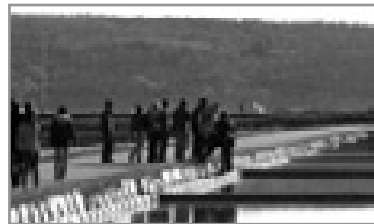
Bemelegítünk a drámázáshoz: összeszoktatni a két osztályt – együtt játszunk.

Futkározós, kiabálós, kiabálva futkározós gyakorlatok.

Aztán komolyabbra fordul a hang, feladatokat kapunk. Szlovén-magyar vegyes csapatok állnak a starthoz: nyelvi nehézségeinket leküzdve munkához látunk, lázasan tervezzük a produkciót.

Pár perces, improvizált színjátékok. Röhögéshullámok.

Egyre több ötlet gyűlik össze, egyre több jelenet sorakozik a kínálat polcain. A tanárok fejüket összedugva válogatnak, másnapra megvan a szöveg, a program: készülünk az előadásra.

Az előadás témája: a hét fő bűn. A szövege egy vers és némi rögtönzés.

Két napig próbálunk, aztán az ebédlőben félretoljuk az asztalokat, sorokba rendezzük a székeket, és várjuk a közönséget. Jönnek is, új, de jönnek, egyik osztály a másik után préselődik befelé a kis ajtón, nincs elég hely, sebjaj, majd állnak.

Kicsit izgulunk, kicsit nyugtalankodunk, mindenki a szövegét mormolja, elég legyen, kezdjük már!

A tanárok bemutatják a két osztályt és a projektet, aztán beintenek, kórus, a bűnök dala felbődül: „Pride-lust-pride-lust-pride-glutteny! Anger-anger! Anger-anger...”

Nincs visszaút, megy a műsor, a közönség a megfelelő helyen nevet, elkomolyodik, amikor kell, siker. Aztán az esti előadás, az is rendben, búcsúbuli, utolsó séták a városban, jó, ha három-négy órát alszunk.

Másnap korán indulunk az állomásra, címeiket cserélünk, hívjuk őket hozzánk nyárra, Sziget Fesztivál meg miegymás, gyertek! Ők is hívnak: akkor viszlát nyárig!

A dinoszauruszcsoportát mostanra már fáradt szemű vízilovakkal keresztelte a sűrű hét: felvászorgunk a vonatra.

A szerelvény elindul: integetünk, „Good bye! Good bye!”

A kocsit ötyög. Hideg is, van meleg is van. A hely is kevés, kezünk-lábunk zsibbad.

Hazáig alszunk.

HIT ÉS ERKÖLCS

Talán távolinak tűnhet első olvasásra a cím két fogalma, hit és erkölcs, most mégismegkísérlem közel hozni ezeket egymáshoz, azaz hidat verni köztük.

Mert hát gondolhatjuk azt, hogy a hit leginkább érzés, érző viszonyulás a világhoz, a lét egészéhez. (Előző számainkban sokat írtam erről.) A moralitásról meg úgy vélhetjük, esetében leginkább tanult viselkedési formákról van szó, azaz belénk oltott normákról, parancsokról. Az érzés jön, belőlünk nő ki, a morális törvényeket pedig kapjuk, ahogy Mózes is kapta népe számára a tízparancsolatot. E tekintetben akkor felvetődhet a kérdés: hogyan neveljük gyermekeinkbe a morális igazságokat? Hogyan érzük el, hogy természetes legyen számukra: lopni, hazudni stb. erkölcsileg helytelen? Hogyan és mikor? Vagy helyesebben: mikor kezdjük hozzá?

Mindenekelőtt nem árt leszögeznünk, hogy bizony jó hosszú időn keresztül emberek milliói nevelkedtek a fenti erkölcs-felfogás alapján, azaz családok, nevelési intézmények meg az egyház, majd egyházak közvetítettek határozott erkölcsi parancsokat a gyermekeknek és a fiataloknak. A múlt század elején születettekre is még jellemző volt, hogy világos erkölcsi rend vette őket körül, legalábbis azt hitték, a polgári nevelés egyfajta stabilitást mutatott. Sokan gondolnak ma nosztalgiával azokra a szép, becsületes emberekre, akik a század első felében éltek: tartásuk volt (a fényképek legalább ezt mutatják), a család szinte kikezdehetlenül egyben maradt, megállták a helyüket a történelem hozta viharokban stb. Ha azonban hajlamosak vagyunk nosztalgiázni, a múltat hívni segítségül mai, sok tekintetben zűrzavaros morális világunkban, ne felejtjük el, hogy e mellé a kép mellé oda kell helyeznünk a két világháború, a lágerek, a gulágok rettenetét, a doni katasztrófát, és persze sorolhatnánk még, hiszen ezek a történések is abból a tanult erkölcsi normarendszerekből nőttek ki, amire szívesen tekintgetnénk. Miközben ma óriási a bizonytalanság az erkölcsi határok terén, aközben tehát azt is be kell látnunk, hogy sokszor az a fajta régi erkölcsi nevelés sem vezetett a kívánt minőségekhez.

Hiszzen a moralitás nem önmagában áll, nem öncélúan kell jelen lennie az emberiség közösségében. Mögötte végiggondolva vagy végiggondolatlanul jövőkép húzódik meg, vagyis kifejezi, hogy milyen világban szeretnénk élni. Amikor Rudolf Steiner a múlt század első negyedében a nevelési kérdések közé természetesen fölvetette a morális nevelést is, úgy találta, a jövő társadalmának újfajta morális impulzusokra lesz szüksége. „Az emberek nem is gondolják, milyen sokan megutálják az emberiség legszebb, legnagyobb, legfenségesebb erkölcsi impulzusait, mert azokat intellektuálisan kapják meg, parancsolatok, intellektuális eszmék formájában.”- írja *A nevelés művészetének szellemi-lelki alapjai* című művében éppen korának nevelési gyakorlatára utalva. „A morális nevelésnél ez a legfontosabb: ha a gyerekek kész parancsokat osztogatunk, amelyek már fogalmak, akkor azt kívánjuk meg tőle, hogy az erkölcsöt eszmék formájában sajátítsa el. Ekkor jelentkezik az ellenszenv, az absztrakt módon kialakított morális parancsokkal az ember belső organizmusa szembe-

helyezkedik, tiltakozik ellene. Ha a gyermeket arra ösztönözöm, hogy az életből, a kedélyvilágából példák útján morális érzéseket alakítson ki, ...úgy, hogy a gyermek maga alkossa meg a parancsokat, önállóan, szabadon, ...akkor olyan tevékenységre készítem, amit egész emberi lényé igényel.”

Mint láthatjuk: megszületett a híd hit és erkölcs között. Steiner mindkettőt belső szükségletünknek tartja, mindkettőt legbensőbb érzésünk világába utalja. Éppen arra hívja fel a figyelmet – mint egyébként pedagógiájának más területén is –, hogy a készen kapott erkölcsi normákkal az ember „nem lakik jól”, idegenek maradnak számára, nem érintik a belső aktív lelki tartalmakat, és így károsak. Ezek a normák halott normák az ember számára, amennyiben nem a sajátjai. „Intenzíven kifejlődött igazságérzetre van szükségünk. Igazságra van szükségünk lelkünk mélyén, kedves barátaim. Az igazság a legelső és a legvégső, amire ma szükségünk van. Igazságra van szükségünk, és ha a mai fiatal ember saját lekiállapotáról be akarja ismerni az igazságot, akkor annyit mondhat: a kor minden szellemtől megfosztotta a lelkemet.”

„Az új utáni igazi vágyakozást csakis azáltal lehet beteljesíteni, hogy emberi mivoltunkat azzal hatjuk át, ami nem erről a Földről származik.”

Az erkölcs tehát akkor tud szerinte újra élni, újra szépen, fenségesen és nagyszerűen hatni, ha azt a szellemmel áthatott lélek, a nem e Földről származottal áthatott lélek képviseli majd.

Elgondolkodtatók ezek a sorok, éppen a morál mai állapotát vagy a múlt századi megannyi csődjét figyelembe véve. Hogy van az, hogy bizonyos helyzetben „jól nevelt” emberek erkölcsi érzékét könnyedén felülírja a felettesek parancsa? (A II. világháború megannyi története példázza ezt!) Hogy van az, hogy ma minden vonatkozásban meglehetősen laza az erkölcsi felfogásunk? Hogy bár tudjuk, el is fogadjuk, hogy lopni erkölcsstelen, megannyi kis trükkünket nem tekintjük lopásnak. Tudjuk, intellektuálisan elfogadjuk, hogy nem károsíthatjuk meg embertársainkat, mégis számtalan „társadalmi kibúvó”, egyfajta cinkos összekacsintás újra és újra felment bennünket a rossz érzéseink alól.

Talán éppen ez a válasz: nem a lelkünkben, hanem a fejünkben hordozzuk erkölcsi „meggyőződésünket”, miközben lelkünk tulajdonképpen áhítozna azt a bizonyos fölöttünk érvényben lévő, egyetemes igazságot. Igen, igazságra van szükségünk a lelkünk mélyén nekünk, mai felnőtteknek is, hogy aztán – de csak azután! – ebből az igazságból közelítsünk gyerekeink felé. Nyilvánvaló azonban, hogy a mi igazságunk, legyen az bármennyire morálisan átitatott is, nem adható át készként a nevelteinknek. De ha mi erősen állunk morális talajunkon, akkor példák lehetünk, és ezt a példát a gyermek kedélyvilága szívesen fölveszi és morális érzéssé alakítja.

Eljutottunk tehát ismét a már sokat emlegetett felismerésig: azon múlik a gyermek hitvilága és morális világa is, hogy mi milyen módon hordozzuk mindkettőt. Van-e moralitásunknak transzcendens jellege, vagy csak evilági szabályokat szajkózunk? A kettő között hatalmas a különbség.

Beöthy Hanna

A GYERMEK TESTI FEJLŐDÉSE

A korábbi Újságokban megjelent írás befejező része

Nézzük most a problémát egy másik oldalról, és tegyük föl a kérdést: mi történik az idegekben a gondolatok képzésekor? Mindenki tudja, hogy a gondolkodás szellemi folyamat. A gondolatokat az Én ragadja meg, de az éteri képzőerők közvetítésével belenyomódnak az idegsubstancia fizikai alapjaiba. Ez a benyomódás egyidejűleg substancia-leépülést jelent. A természettudományos fiziológia a maga finom módszereivel ma igazolni tudja, hogy a képzeti tevékenység együtt jár az idegsejtek bomlásával. Ezt a folyamatot elektroencefalográffal mérhető elektromos áramlatok kísérik. Az élet visszaszorul, és az ásványosodás, a savakkal kapcsolatos folyamat kerül előtérbe.

Ebből az ismeretből már kaphatunk utalást a táplálkozásra vonatkozóan, mert föltehetjük a kérdést, hogy a növény melyik részében bonyolódik le a savakkal kapcsolatos folyamat, és ebből következtetéseket vonhatunk le az étkezést illetően. A korábbiakban már utaltunk rá, hogy a gyökérzetben az ásványi princípium az elsődleges, és az ideg-érzékszervi tevékenységet ténylegesen segíteni tudjuk gyökérzetből készült főzelékekkel – ahogy erre Rudolf Steiner is több ízben utalt. Ezt egyszerű a gyakorlatba átültetni: a gyerekeknek sárgarépát adunk tízóraira. A tiszta gabonában is jelen van azonban a gyökérerők só-princípiuma.

A koncentrációképesség az idegsubstanciától is függ, és annak a szétesésre való hajlamától. Milyen substanciák vesznek ebben részt? Elsősorban a fehérje és az ásványok, különösen a kova és a foszfor.

A szervezetben többféle, különböző állandóságú fehérje van jelen. A szervezet folyamatosan építkezik, és ugyanolyan ritmusban állandóan megújítja magát. Vannak fehérjefajták, amik hosszú periódus alatt alakulnak át. Ezek az ún. szkleroproteinek, amelyek élettartama kb. 160 nap. A vörös vértestecskében lévőknél ez az idő 120 nap, a májban lévőknél 10 nap, és az idegdúcokban lévőknél csak 9 óra. Az idegfehérje tehát meglehetősen bomlékony, és folytonosan készen áll arra, hogy szétesen és megújuljon. Ez az élénk anyagcsere az ásványisággal kapcsolatos, ami a szervezetben csak néhány percig marad állandó. Az agysejtekben a fehérje elsősorban a vashoz kapcsolódik. Minthogy itt rendkívül dinamikus folyamatról van szó, egyfajta „vas-fehérje fantomról” beszélhetünk mint alárendelt formaprincípiumról. Hasonló a helyzet a foszforral.

A savakkal kapcsolatos folyamat lebonyolódásához és a fehérjeszerkezet kioldásához a szellemi területen kell keresnünk az indítékot. Az ember én-lénye itt nyomja bele a jelét a substanciába, és hagyja ott a lenyomatát. Hogyan kell ezt a folyamatot elképzelni? A szellem és az anyag között az idegekben a foszfor a közvetítő. Mint „fényhordozó”, erőteljes dinamikával rendelkezik, és a kioldás lehetőségével egészen addig, ahol már az anyagszerűség „tisztá erővé” válik. Másrészről az idegszövetben szorosan kapcsolódik a fehérjéhez. Föl tud venni erőket a szellemi területről, és azokat mint pecsétet belenyomja az idegsubstanciába. Ezáltal a gondolat intellektuálisan megfogható, „tükröződik” az agyban, és megalkothatóvá válik.

Itt is felvetődik azonban a kérdés: mi következik ebből a táplálkozás gyakorlatában? Kézenfekvő, hogy sajátos értéket tulajdonítsunk a fehérje minőségének, és előnyben részesítsük a biológiai-dinamikus termelésből származó étkezési növényeket. Ezeknél a fehérje „megérlelődik”, és beépül az emberi anyagcsere dinamikájába, „alakítható”, és a magasabb formaprincípiumok könnyen belevésztik substanciájukat. A fehérjének a foszforral és a vassal is kapcsolatban kell állnia. A gabonában ez ideális módon valósul meg. Tehát erről az oldalról is arra a következtetésre juthatunk, hogy az iskolás gyermek számára a teljes értékű gabona az ideális idegi és agyi táplálék, és ez segíti őt, hogy jobban tudjon összpontosítani.

Ehhez még valamit hozzáfűzünk. Amikor lenyomatról vagy tükröződésről beszélünk, ez alatt nem valami szilárd, változatlan dolgot értünk. Az ideg-érzékszervi tevékenység mindig egyfajta áramló, szellemi elem. Rudolf Steiner úgy írta le a fehérjesubstancia szétesésének folyamatát, hogy: „Az éteri substancia áthatja ezt a szétesett substanciát, és ehhez felhasználja a savakat, a sókat, a foszfort és a kén-t.” Aztán még jelentőségteljesen hozzáfűzte: „A két folyamat közötti egyensúlyt a zsír és a vér biztosítja.” Erre utal az ősi népi bölcsesség: az agy és az idegek igénylik a táplálékban a zsírt. Őrizkedjünk azonban attól, hogy sokat vegyünk magunkhoz, és helyezzünk súlyt a minőségre; jó minőségű vaját és magas tápértékű olajat fogyasszunk.

Végül az idegrendszerrel kapcsolatos fejtegetésünkben – Rudolf Steiner nyomán – utalunk a kovában végbemenő folyamatra. Egy 1924-ben Arnheimben tartott előadásában a következőket mondta. „Ha az ember szellemileg képes meglátni, mi megy végbe az ember ideg-érzékszervi folyamatában, akkor rendkívül finom folyamatot lát, ami a kovaszubstanciában megy végbe. [...] A kovsav olyan sajátságot mutat, hogy az ideg-érzékszervi rendszer folyamatai felvegyék magukba.” Más helyeken Rudolf Steiner kifejti, hogy a kovaszubstancia minden szellemit átáramoltat magán, ami a világban él és hat, és ezáltal kaput nyit az érzéki és a szellemi világ határára. A kova az ember én-lénye számára utat nyit a test felé, és ezáltal megeremti a lehetőséget az organizmusban való lelki és szellemi kibontakozásához.

A táplálékok közül elsősorban a gabona hat előnyösen a kovában végbemenő folyamatra. Ismételten utalnunk kell ennek az alapvető élelmiszernek a jelentőségére.

E fejezet végén még kétféle élelmiszert kell megemlítenünk, amik közvetlenül kevésbé befolyásolják ugyan a koncentrációképességet, de a gondolatképzéshez és ezáltal a gondolkodás módjához bizonyos mértékben hozzájárulnak. Ez a burgonya és a hús.

A burgonyának mint élelmiszernek az értékét általában hatóanyag-tartalma szerint ítélik meg, és e tekintetben egyáltalán nem becslendő le. Rudolf Steiner mégis arra utalt, hogy egyfajta kapcsolatba kerül az emberi aggyal, és ez nem az egyes összetevőiből adódik, hanem abból, ahogy a természettel és a szellemiséggel kapcsolatos összefüggésekbe beilleszkedik. Kijelentette: míg a gabonamagban lévő keményítő megfelelő

az emberi szervezet számára, és azt már a bélben könnyen le tudja bontani, addig a burgonyakeményítő esetében ez nem így van. Egy nem teljesen lebontott része megőrzi a saját dinamikáját, ami megterheli az agyat, mert a táplálékban lévő szénhidrát szellemi hatékonysága az agyban bontakozik ki. Ezáltal annak a szervnek, aminek más funkciókat kellene szolgálnia, az emésztési folyamatból visszamaradt emésztetlen maradékot kell feldolgoznia, és meggyengül. „Ha az ember túl sok burgonyát eszik, középagya elcsenevészsedik, és ezt az érzékszervek sínylik meg. Mert a középagyban, az ikertestekben, a látódombon és így tovább vannak a fontos érzékszervek forrásai.” (Rudolf Steiner 1924. I. 23-án tartott előadása.) De az ösztön is a középaggyal van kapcsolatban, és így jön létre az a fontos következmény, hogy a túlzott burgonyafogyasztás általános ösztönvesztéssel jár. Másrésről Rudolf Steiner megemlíti, hogy az előagy a burgonyával való táplálkozásnál szabad marad, és a gondolatképzés ide helyeződik át. Mi történik ezáltal? A gondolkodás egy sajátos jelleget kap, mert az ember az előagggyal intellektuálisan gondolkodik, materiálisan, míg a középaggyal szellemileg megalapozottan.

Rudolf Steiner ezt a Goetheanum munkásainak tartott egyik előadásában 1923. IX. 22-én fejtette ki: „Ha az ember túl sok burgonyát eszik, az agy egyre inkább kikapcsolódik az egyéni gondolkodásból, és elveszítjük azt a képességet, hogy a középaggyal gondolkodjunk: inkább az előagggyal gondolkodunk. Ez az előagy azonban a szózás függvénye, és ez oda vezet, hogy az ember tulajdonképpen materialista értelem-ember lesz. Az előagy egyáltalán nem tud igazán szellemi módon gondolkodni.”

A burgonyát kb. 200 évvel ezelőtt hozták be Európába. Ettől kezdve húzódott vissza a „belső gondolkodás”, megkezdte uralmát az értelmi kultúra, megvetette alapjait a materializmus. Ezzel teljesen megváltozott a gondolkodás jellege. Ma arra van szükség, hogy az ember újra megtalálja a szellemit, ha nem akar a káoszban elmerülni.

A húsevés is hat az ember gondolati életére. Az emberi idegrendszer felépítésére hatással van a vágóállat lelke, míg ezt a növényi koszt nem olyasmivel teszi, ami idegen az ember számára. Rudolf Steiner ezt egy 1908. XII. 17-én tartott előadásában említi, és jelentőségét külön hangsúlyozza: „Aki tudja, milyen sok függ az idegrendszertől az emberi organizmusban, az meg fogja érteni, mit jelent ez. Ha az ember maga építi föl az idegrendszerét, fogékonyabbá válik a szellemi szempontok figyelembevételére. Az ember a növényvilágból vett tápláléknak köszönheti, hogy a dolgok nagy összefüggéseit meg tudja látni, amik kiemelik az előítéletekből és személyes létének szűk határaiból. Mindenütt, ahol az ember a magasabb szempontok szerint szabadon és gondtalanul szabályozza az életét és a gondolkodását, ezt a gyors áttekintést a növényvilágból vett tápláléknak köszönheti. Amikor az ember hagyja, hogy a harag, az antipátia és az előítélet ide-oda ráncigálja, ezt az állatvilágból vett tápláléknak köszönheti. [] ...Az összefüggések áttekintésére való képtelenség a táplálkozásból származik.”

Ennek az eszmefuttatásnak meg kell világítania, milyen fontos a táplálkozás mint az egyik alapvető dolog, amittől az iskolás gyermek gondolkodásának minősége és összpontosítási képessége függ.

A TANÉV HÁTRALÉVŐ ESEMÉNYEI ÉS SZÜNETHETI RENDJE

12. osztályos diplomaelőadások	2008. május 19-30.
Olimpia	2008. május 28-31. szerda-szombat.
Juniális	2008. június 8. szombat
Diplomaosztás, bankett	2008. június 13. péntek
Utolsó tanítási nap	2008. június 13. péntek
Bizonyítványosztás	2008. június 19. csütörtök
13. o. ballagás	2008. június 19. csütörtök
Tűzugrás	2008. június 20. péntek 18 óra

MŰVÉSZETI BEMUTATÓ

A 9-10. osztály művészeti bemutatója június 11-én (szerdán) 14.45-kor kezdődik. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

CSALÁDI SHIATSU

Ingyenes masszázstanfolyam szülőknek

2008. július 4-5-én, Madocsai Eszter vezetésével

Két napon keresztül Budapesten, a Gellért térnél, kellemes környezetben megismerkedhetünk azokkal a gyógyító mozdulatokkal, amelyekkel segíthetünk megteremteni hozzátartozóink jó közérzetét.

A shiatsu (siacu) akupresszúrás masszázs, ami az érintés gyógyító erején alapul. Érintéssel segíteni tudunk a stressztől szenvedő házastársunknak, szorongó, hasfájós gyermekünknek, nagyszülőknek, akiknek fájdalmaik vannak, vagy akár saját magunknak.

A tanfolyam pénteken 10–18, szombaton 10–16 óráig tart.

Helye: Nemzetközi Shiatsu Iskola, Budapest XI. kerület Budafoki u. 9-11. I. e. 2.

Önnek csak 3.000,- Ft regisztrációs díjat kell befizetni, a tanfolyam költségét a Magyar Shiatsu Alapítvány állja.

Jelentkezés: 70-9474-012, info@shiatsu.hu

További információ: www.shiatsu.hu

Az Májusi Újságot kiadja: Pesthidegkúti Waldorf Iskola • 1028 Budapest, Kossuth Lajos u. 15-17. Honlap: www.hidegkut-waldorf.hu • E-mail: ujsag@hidegkut-waldorf.hu Szerkesztőség: Balassa Ágnes, Beöthy Hanna, Lampert Tünde, Kulcsár Gábor, Száraz Györgyné (Gyöngyi) • Korrektúra: Lakatos Anna • Nyomdai előkészítés: Székely István Kivitelezés: Variopress Kft. • Megjelenik havonta. Lapzárta minden hónap 15-én. • A hirdetéseket Gyöngyiné, vagy az ujsag@hidegkut-waldorf.hu e-mail címen adhatják le. A szerkesztőség fenntartja a jogot a beérkező írások kiválasztására, és azok esetleges rövidítésére. A kéziratokat nem tudjuk megőrizni. A megjelenő lapszámok a honlapon is olvashatók. A címlapon: id. Peter Breughel: Gyermekjátékok c. festménye

AJÁNDÉKOK

A 12. osztály ajándék epochájának egyik vendége Bőjte Csaba lesz.

Bőjte Csaba ferences rendi szerzetes. 1989-ben szentelték pappá. A több helyen eltöltött szolgálat után 1992-ben Dévára helyezték, ahol jelentős fordulatot vett az élete. Lelkiismerete szavától hajtva oltalmába fogadott néhány utcagyereket, és a lakatot leverve beköltözött velük az elhagyott és évtizedek óta üresen álló ferences kolostorba. Ezzel a cselekedettel elvetette a Dévai Szent Ferenc Alapítvány létrehozásának magvát.

Az általa életre hívott gyermekmentő szervezet célja az Erdélyben embertelen körülmények között élő, sokszor az éhhalál szélén tengődő gyermekek felkarolása. Bőjte Csaba és munkatársai áldozatos munkájának köszönhetően mára már több száz gyermek nevelkedik az intézmény valamelyik otthonában, megmenekülve így a mérhetetlen nyomor jelentette kilátástalan sorsától. Az alapítvány működésének hamar híre ment, ma már nemcsak Déván, hanem egész Erdélyben, Romániában, Magyarországon, Nyugat-Európában, sőt még a tengerentúlon is figyelemmel kísérik, tisztelettel és hálával elismerik, támogatják. Csaba testvér dob-benetes és lélekindítóan nyomorúságos körülmények között gyűjti maga köré és menti meg a kilátástalan sorsú gyermekeket. Nemcsak ételt, otthont, ruhát biztosít nekik, de törődik a taníttatásukkal, a szellemi és a lelki fejlődésükkel, az erkölcsi nevelésükkel is. Szeretetet ad nekik.

Ez a nagy és nemes munka nem tud megvalósulni sok-sok távoli segítő nélkül. Bőjte Csaba ajándékát, a 12. osztály meglátogatását szeretnénk azzal viszonzni, hogy ajándékot küldünk a gyerekeinek. Ebbe az ajándékozásba szeretnénk bevonni az egész iskolát. Ezúttal nem tárgyi adományokat gyűjtünk, mert ahhoz viszonylag több helyen is hozzá jutnak időnként, és nehezen megoldható a szállításuk. Amit a legnagyobb helybeli szükséglet szerint a leghasznosabban tudnak fölhasználni, az a pénz.

Ezért arra készülünk, hogy a 12. osztály egyéb ajándékaival együtt átadjuk vendégünknek a látogatásáig összegyűlt pénzadományokat. A kicsi gyerekektől érkező kevéske kis ajándékoknak ugyanakkora súlyuk van, mint a fiataloktól és a felnőttektől érkező nagyobb összegeknek. Mert ezúttal sem csak pénzt adunk, hanem szeretetet is.

Az e célra szánt adományokat kérjük június 6-ig, péntekig eljuttatni Gyöngyihez vagy Kocsis Andrásához.

Köszönettel: a 12. osztály

Kezdjük mindjárt a rossz hírrrel. Úgy néz ki, Tibet már soha nem lesz önálló ország, mindig is a kínai birodalomhoz tartozó terület lesz az „anyaország” fennhatóságával. A tibetiek túlnyomó része már évtizedek óta a saját bőrén megtapasztalta a világpolitikai realitásokat.

A Tibet és Kína közti történelmi kapcsolódások – szomszédos területek lévén – természetesen nagyon régre nyúlnak vissza. Háború és béke, konfliktusok, viszályok, árulások ismétlődtek évszázadokon keresztül sok halállal és szenvedéssel, úgy, ahogyan szomszédos országok között majdnem mindenütt a világon. Az azonban biztos, hogy a történelmi Tibet területén a kínaitól teljesen eltérő, önálló hagyománnyal, vallással, kultúrával, nyelvvel, írással és identitással rendelkező népcsoport élt és él jelenleg is. A két ország között akkor vált máig tartóan kritikus folyamattá a helyzet, amikor néhány száz évvel ezelőtt az egész világon jelentős területi és államalapítási kérdések kezdtek szükségszerűvé válni. A kínai birodalomnak már nagyon régóta fáj a foga a Tibeti-fennsík hatalmas területeire (egyébként nemcsak Tibetre, hanem Turkesztán és Mongólia nagy kiterjedésű vidékeire is), amely területek biztos védelmet nyújtanának minden szárazföldi veszély ellen, valamint a kínaiak mindig is jelen lévő világuralmi törekvéseit is szolgálnák.

A Tibet és óriási szomszédja között hosszú ideig tulajdonképpen békésen és elfogadhatóan működő vazallusi viszonyt a nagy kínai szocialista forradalom törte meg, és a kommunizmus céljait maga elé tűző Mao Ce-tung vörös császár fordította át konkrét területszerzési műveletté. A közel egy évtizedig tartó kínai beszívárgás 1959-re olyan drámai helyzetet teremtett, hogy az ifjú Dalai Láma, aki magas szintű buddhista vizsgáit éppen az idő tájt teljesítette, száműzetésbe kényszerült a mindenkori dalai lámák székhelyéről, a lhászai Potala Palotából. Tibet első számú vallási vezetőjének és királyának a Himalája hegyein és hágóin keresztül vezető, az indiai Dharamszalában véget érő kalandos távozását követően a kínaiak iszonyú pusztítást végeztek az addig önálló szuverenitással rendelkező országban. A következő évtizedekben a vörös Kína több mint egymillió tibetit ölt meg szocialista baráti segélynyújtás címén, százezreket kínozott meg, börtönzött be, több ezer kolostort semmisített meg, és az őslakosság számát meghaladó, több millióan nemzetiségű kínait telepített be Tibet területére, amivel döntően megváltoztatta a történelmi etnikum arányait. A kulturális forradalom alatt szétzúzta egy nemzet tradicionális értékeit, kiszakította egy nép identitástudatának gyökereit, szétzilálta társadalmát, valamint teljesen kirabolta gazdaságát és természeti kincseit, és teszi ezt ma is. A globalizáció kezdetén, a 80-as években a kínai betolakodók csupán módszereiken változtattak, a célokat nem tévesztették szem elől. A helyi lakosság érdekeit teljesen figyelmen kívül hagyva, ál-szocialista beruházásokra hivatkozva a kínai hatalom tovább folytatta az ország rész kiszípolozását úgy, hogy erre az időre a körülbelül ötmillió tibeti őslakosra már hétmillió kínai hán betelepített jutott, ezzel az összes fontos társadalmi, gazdasági, politikai, egyházi és kulturális gyeplőt kézben tartotta. A Kelet-Európában általunk megtapasztalt kommunizmus minden brutalitása ellenére még csak elképzelni sem tudjuk azt az iszonyatos terrort és szenvedést, amit a tibetiek álltak ki a nem ideiglenesen ott tartózkodó több százezer kínai fegyverestől, katonától, rendőrtől, valamint a betelepültektől.

A múlt század egyik leghosszabb ideig tartó terrorja és elnyomása húzódott át a XXI. századba úgy, hogy a tibeti nép vallási vezetőjének és királyának, Őszentsége a Dalai Lámának szellemi útmutatásait követve a tibetiek nem folyamodtak erőszakhoz a kegyetlen elnyomókkal szemben, és úgy, hogy a civilizált világ, elsősorban a nyugat máig mindezt lényegileg szó és reakció nélkül hagyta.

Tisztázni kell egy gyakran felmerülő kérdést: miért fontos ennyire ez a kis ország Kínának? Miért lenne képes akár háborút is kirobbantani ezért a területért, feltéve, ha az emberi jogokat oly nagyon támogató nyugat komolyabban felemelné a hangját? (Ez persze csupán virtuális feltételezés.) Nos, hát ez a kis ország nem is olyan kicsi, mint amilyennek gondoljuk. A történelmi Tibet területe közel két tucatnyszor nagyobb, mint Magyarország, igaz, lakóinak száma bő számítás esetén is hatmillió. A kínaiak által ma meghatározott terület, a Tibeti Autonóm Régió (TAR) jóval kisebb, mert arról már korábban leszakították Amdó és Kham tartományok jó részét, kínai tartományokhoz csatolva azokat, jelezve evvel „ősi kínai múltjukat.” A Tibeti-fennsík értéke egyfelől pufferzóna státuszában rejlik, ami azt jelenti, hogy olyan közbülső terület, ami méreténél fogva távol tartja az adott országot esetlegesen veszélyeztető hatásokat. Kína összes külső tartománya: Tibet, Ujguria, Belső-Mongólia pufferzóna, amely területek létfontosságúak a nagybirodalmi elképzelések szempontjából. Természetesen az is egy fontos geopolitikai szempont, hogy a Tibeti-fennsík nagyjából a Távol-Kelet közepén helyezkedik el, és az is, hogy a Himalája hegyláncai veszik körül. (Magyarország egyébként hasonló geopolitikai helyzetben van, ezért lehetnek a történelmi kihívások is hasonlóak). Másfelől Tibet nagyon gazdag ásványi kincsekben. Igaz, ezek nagy része még kiaknázatlan, de a jövő szempontjából igen fontosak. Tibet hatalmas erdősegeit viszont mára már teljesen letarolták a kínaiak, aminek negatív környezeti hatásai máris érezhetőek a ciklonok és egyéb természeti katasztrófák megjelenésével. Stratégiai szempontból is fontos Tibet helyzete. Az említett pufferzóna szerepen kívül előnyös helyzetű atomtámaszpontokat és egyéb katonai állomásokat is telepítettek Tibet területére, nem beszélve a nagyszámú titkos atomtemetőről. A kínai birodalom ugyan nagyon nagy kiterjedésű, de urbanizáció szempontjából az anyaország területén mindenképpen túlnépesedés van. A tibeti és ujgur területek nagy lehetőséget kínálnak a népesség egyenletesebb szétosztására. Már ismerve földünk közeledő válságkérdéseit, talán a legfontosabb szempont, amiért Tibet jelentősége óriásira növekedett, az, hogy Ázsia vízkészlete szinte teljes egészében a tibeti területekről, a Himalája bővizű forrásaiból ered.

Ma a Kínai Népköztársaság gazdaságilag és katonailag talán az egyik leggazdagabb és legbefolyásosabb országgá nőtte vissza magát (korábban Kína a világ leggazdagabb országának számított), szellemileg azonban ez a rendkívül nagy múltú, kultúrált és intelligens nép lefelé menő ágba került. Ez a gigantikus hibrid kommunista, kapitalista és szélsőségesen sovinszta birodalom közel egy évszázad leforgása alatt olyan agymosásban részesítette alattvalóit, hogy a tehetetlenségi nyomaték miatt a legkisebb irányváltás is évtizedekig tarthat.

A spiritualitás igényének több ezer éves gyökerei azonban Kínában is nagyon mélyről táplálkoznak, így a kizsákmányolás Tibet szellemi erőforrásait is érinti. Megtapasztalt világunkban a kínaiak az elzárkózás, a begubózás, valamint az igazság és a hazugság összekeverésének ravasz vegyes technikáját alkalmazzák mind saját népükkel, mind a külvilággal szemben. Rosszkedvűen nézi az ember azoknak a fiatal tanult kínaiaknak népes hadát, akik bátor, nyílt, harcias tekintettel állítják, hogy a Dalai Láma csal, hazudik és terrorista. Az a Dalai Láma, aki korunk talán leghitelesebb élő személyisége. Nemcsak vallási vezető, hanem nagyívű, karizmatikus politikus, akinél az elmélet és a gyakorlat soha nem válik ketté. Kevés olyan vezető, befolyásos ember él a földön, aki nem lop, nem csal, nem hazudik, nem tapad vér a kezéhez, és mondandójában mindvégig következetes és hiteles. Felelősségtudata széles körű és a teljes emberiséget szolgálja. Az ő szájából hangzott el, hogy ő elsősorban minden érző lény javára munkálkodik (ebbe beletartoznak az emberek, az állatok és sok más bukott szellemi lény), utána minden ember javára, és csak harmadsorban említi népe javát. Ha elgondolkozunk ezekről a szavakról, természetesen egyáltalán nem az jut eszünkbe, hogy Tibet vallási és világi vezetője cserbenhagyta saját népét, hanem éppen az, hogy felelősségtudata kiterjed az egész emberiségre.

A fő kérdés egyáltalán nem Tibet, és nem is Kína. Ezek a népek csak erős és végletes szimbólumai gyors iramban spirálisan süllyedő világunknak, ami sajnálatos módon megegyezik saját tudatállapotunkkal, úgyhogy még menekülni sem könnyű. A tibeti-bot varázspálca lehetne. Egyik végén a terrorizmus a maga elfogadhatatlanságával, szörnyűségeivel és sajátos igazságával. A világ nem fogadja el, retteg tőle, üldözi, és különböző háborúkba keveredik miatta. A bot másik végén a tibetiek állnak, a Dalai Lámának és népének szenvedésével, egyelőre békés útjukkal és így kiszolgáltatottságukkal. A világ nagy része ugyan szimpatizál az ügyükkel, de valójában semmit nem tesz érte, és még az is bekövetkezhet, hogy ellene fordul. A világ tehát ezt sem fogadja el, így a varázspálca másik vége sem válik soha az emberiség javára. Az ideai pekingi olimpia sajnálatos módon nem az igaz, nemes és becsületes eszmék üzenete lesz, hanem meztelen királyok szánalmas tragikomédiája. Az emberi jogokat mint másik nagy és fontos eszmét minden hatalom a saját szájíze szerint értelmezi, így számon kérni nemigen lehet senkitől. Képmutatás, hazugság, megalkuvás és anyagi érdekek felülkerekedése jellemzi ma is a világ politikai elitjét. Lehet, hogy ez mindig is így volt, magas kultúrák jöttek-mentek, és némelyiket maga alá görgette a történelem malomkereke. Mire lehetünk akkor büszkéek, ha a másik ember tiszteletben tartása még ma sem alapvető tulajdonságunk?

Hadd fejezzem be ezt a kis írást egy bátor, reménytelen gondolattal; nem is Tibetről van szó, és Kína egyáltalán nem ellenség. Saját magunkról van szó, globális felelősségünkről, amit a világ felé önzetlenül kell gyakorolnunk, bölcsességünkről, bátorságunkról és együtt érző szeretetünkről, ami a tibeti hagyomány szerint mély és kifogyhatatlan, mint az óceán.

Geszár, a tibetiek első mitikus hős-királya mondja:

„Ha felfelé nézek, a hatalmas végtelen, teres égboltot látom. Ha lefelé nézek, az óriási végtelen teres földet látom. Akkor melyik irányba fordítsam a lovamat?”

Hendrey Tibor

Sambhala Tibet Központ

BESZÁMOLÓ A FELSŐS KONFERENCIÁN ELHANGZOTTAKRÓL

Számítógéppel is lehet írni bizonyítványt!

A bizonyítványírás tartalmi és formai kérdéseiről évről évre beszélgetünk a Felsős Konferencián. Ahogy közeledik az év vége, úgy válik egyre elevenebbé a kérdés felvetése. Unalmasnak tűnhet erről sokat beszélni, de folyamatosan foglalkoztat minket a szöveges értékelés, annak kombinálása tizenegyedikről az osztályzással és mindennek esztétikai megjelenése a bizonyítványban. Gyakran érezzük úgy, hogy lehetne jobb is és szebb is a bizonyítvány, lehetne rajta változtatni, hiszen ezzel nem lerombolni kívánjuk a kialakult hagyományt, hanem megújítani szokásainkat.

Az idén – már nem először – a számítógéppel való bizonyítványírás mellett és ellen hangzottak el érvek. Április 17-én, a beszélgetés végén pedig meghoztuk azt a döntést, miszerint a felső tagozaton az idén már számítógéppel is lehet írni bizonyítványt (A szavazás eredménye: 12 igen, 1 nem és 1 tartózkodás volt). Ez nem jelent kötelező elvárást, csak lehetőséget teremt. Az ehhez kapcsolódó technikai részleteket a hátralévő időben gondoljuk át.

A felső tagozaton eddig is előfordult már, hogy osztálykísérői jellemzés vagy ajándék vers számítógéppel jelent meg az egyébként kézzel írt, többoldalas bizonyítványban. Ezek a megoldások azonban egyéni tanári mérlegelés és döntés eredményeként születtek, nem állt mögötte felső tagozatos konferenciadöntés. Akik a kézzel írt bizonyítvány mellett érveltek, azok a személyességet, az egyszerűséget és ezzel együtt a koncentrátságot említették, amellyel, hogy nem mindenkinek természetes a számítógép használata. A számítógéppel írás mellett érvelők pedig arra hivatkoztak, hogy már az év közbeni értékelések alkalmával is egyre elterjedtebb a számítógép használata, koncentrátságot és nagyobb átgondoltságot ad a javítás és szerkesztés lehetősége. A felsős diákoktól is már nemcsak kézzel, hanem számítógéppel írt szövegeket várunk el, így mondhatjuk, hogy számukra is megszokott mindkét forma. Reméljük, sikerül beváltani eredeti szándékunkat, és ezzel a változtatással a bizonyítványok minősége is javulni fog.

Balassa Ágnes

VARÁZSFUVOLA

A 6. osztály *Varázsfuvola* előadása 2008. június 9-én 11 órakor és június 10-én 17 órakor lesz az euritmia teremben.

TÁJÉKOZTATÁS

Az Iskolafenntartó Bizottság 2008. április 29-én elfogadta a 2008. évi költségvetés tervezetét (lásd a 12. oldalon).

Amennyiben kérdések vagy észrevételek van a költségvetéssel kapcsolatban, keresettek telefonon a 275-7938 számon, illetve a jambor@hidegkut-waldorf.hu címen.

Jámbor Judit

2008. ÉVI KÖLTSÉGVETÉS TERVEZETE

A	B	C	D	E	F
	PHWI+IFB költségvetés terv 2008				
	Kiadások	2007. havi	2008.01-08 hó	2008.09-12 hó	2008. havi terv
		tény	terv	terv	összesen

	Oktatási beruházások	245	250	300	267
	Oktatás anyagok (tantárgyakhoz kapcsolódó anyagktsg)	509	510	510	510
	Oktatás projectek	53	66	66	66
	Oktatás, osztályok	116	130	91	117
	Oktatás, egyéb	126	126	130	127
	Oktatás, szolgáltatások	269	270	270	270
	Diákétkeztetés	862	870	870	870
	Fenntartási beruházások	0	100	700	300
	Fenntartási anyagok	192	200	200	200
	Villany, gáz, víz, csatorna	378	450	450	450
	Fenntartás szolgáltatások	364	380	380	380
	Ügyviteli szolgáltatás	445	450	450	450
	Bérek tanárok, számlás oktatók., betegszab., táppénz	6,651	6,650	6,650	6,650
	Megbízási díj, helyettesítés, érettségi	213	200	200	200
	Bérek járulékai (tanár, techn., zene)	2,263	2,263	2,263	2,263
	Ösztöndíj	2,585	2,150	2,200	2,167
	Személyi jellegű egyéb	313	350	350	350
	Étkezési utalvány	115	0	240	80
	Tagsági díjak, támogatás: MWSZ, AME	260	260	260	260
	Iskolabővítés	362	417	417	417
	Pályázati kiadások	18	15	15	15
	Normatíva törlesztés, előző év	230	91	91	91
	TSWPA törlesztés	99	190	190	190
	Egyéb (bírság, kés.kamat stb)	2			0
	Összesen költség	16,670	16,388	17,293	16,689
	Bevételek	2007. havi	2008.1-08 hó	2008.09-12 hó	2008 havi terv
		tény	terv	terv	összesen
	Állami normatíva oktatás	7,275	6,600	6,600	6,600
	OM kiegészítő támogatás (művészeti normatíva helyett)	1,672	1,672	1,672	1,672
	Állami támogatás, egyéb könyvvizsgálói díj visszatérítés	22	20	20	20
	Önkormányzat, oktatás	273	273	200	249
	Önkormányzat, étkezés nettó	27	20	20	20
	OEP támogatás	0	0	0	0
	Fenntartói támogatás (szülői befizetések)	5,486	5,800	7,200	6,267
	Építkezés támogatás	547	167	167	167
	Fenntartói támogatás/művészeti térítési díj	0	0	600	200
	Étkezési befizetések nettó	578	550	550	550

A	B	C	D	E	F
	PHWI+IFB költségvetés tervek 2008				
	Kiadások	2007. havi	2008.01-08 hó	2008.09-12 hó	2008. havi terv
		tény	terv	terv	összesen

	Tanszer befiz., adott tanév	337	388	388	388
	Hangszeres órák térítése	385	337	0	225
	Egyéb bevétel (terembérlet, diákigazolvány, biztosítás)	49	50	50	50
	Kamatbevételek	167	170	170	170
	Pályázatok	53	50	50	50
	Átadott szja 1%	47	50	50	50
	Letéti díj	152	143	143	143
	Összesen bevétel	17,070	16,289	17,879	16,819
					0
	Tartalékképzés	399	-99	586	130
	A 2007. évi tartalékképzés soron szereplő összeg az építési számla egyenlege.				
	Sormagyarázatok a Költségvetési táblához				
Oktatás, Beruházás:	Minden, ami az oktatáshoz kapcsolódó beruházás pl: székek, tábla, számítástechnikai eszközök				
Oktatási anyagok:	Tantárgyakhoz kapcsolódó anyagköltség, pl: füzetek, festékek, kézimunka, fafaragás, gyertyaöntés, bőrművesség, matematika, fizika, könyvtár, tankönyv				
Oktatás Project:	3. o. házépítés, 5.o. olimpia, 8.o. színdarab, 9. o. mezőgazd., 10. o Erdély, 12. o. színdarab, tanulmányút, diplomabankett, 13. o. szalagavató, színjátszó szakkör				
Oktatás, osztályok:	osztálykeretek				
Oktatás, egyéb:	12. o ajándék epoha előadók, egyszeri szociális kifizetések, ügyeleti díj, technikai helyettesítés, karácsonyi pénz (max: nettó bér 1/3-a), iskolaújság				
Oktatás, szolgáltatások:	Fénymásolással kapcs. költségek, iskolaorvos, tornaterem bérleti díj, érettségi elnök ktsg, fordítás				
Fenntartás, beruházás	Épületfenntartással kapcsolatos beruházások: pl. gépek, tetőjavítás stb.				
Fenntartás, anyag	Fenntartáshoz kapcsolódó anyagköltség pl: tisztítószer, takarítóeszköz, munkaeszköz, irodaszer, nyomtatvány, festékpapír, konyhai eszköz				
Fenntartás, szolgáltatás	Telefon, biztosítás, szemét száll., biztonsági szolg., szőnyegtiszt., posta, számlás karbantartás				
Ügyviteli szolgáltatás:	Könyvelés, könyvvizsgálat, bankköltség, szakirodalom				
Személyi jellegű egyéb:	Kiküldetés., foglalkozásegészségügy, repi, munkaruha, továbbképzések				

Szentháromság székellyföldi nevének kicsipünkösd,
a pünkösd ünnepét követő első vasárnap.

KVÍZ

1.

„Már zengett a dal. A dal, a régi, az örökké megható, hogy *Elmegyek, elmegyek...* S szememből a könny kicsordul. Na, még csak az kéne, gondolta a zöld girlandos ember, de már fölarsant a *Gaudeamus igitur...*, amíg fiatalok vagyunk. Megreszketett az iskola nagy ablakokkal nyílt folyosója, az öregember szülőről szülőre vergődött és sodródott a napos falak közt.”

(Gyurkovics Tibor: *Ballagás*)

A *Gaudeamus igitur...* kezdetű XIII. századi latin diákének az iskolai ballagások elengedhetetlen éneke. Jelenlegi szöveges formája a XVIII. század végén rögzült, dallama is 1797-ben jelent meg először nyomtatásban. Mit jelent a „gaudeamus” kifejezés?

- a) Énekeljünk
- b) Örvendezzünk
- c) Ballagjunk

2.

„Pihenés nélkül ringnak az akácfák,
csavarodnak és csupaszok nagyon.
Májusfán lobog a papíros-vidámság,
sár az udvaron.”

(Tornai József: *Májusfa*)

Minek a szimbóluma a májusfa?

- a) A napé
- b) A tavaszé
- c) Május hónapjáé

A megfejtéseket a következő számban olvashatjátok!

ÁPRILIS HAVI MEGFEJTÉSEK

Kvíz: 1) a, 2) a Keresztrejtvény: József Attila születésnapja.

KERESZTREJTVÉNY

Ósi mondás: *Fűben, fában hagyta Isten az orvosságot.* A középkori kolostorokban rendszeresen termeltek hasznos, gyógyhatású füveket, virágokat. Erejük fokozására gyakran szentekről, szent dolgokról nevezték el őket. Hazánkban vetések között, parlagokon, valamint kertekben ültetve találkozhatunk a rejtvényben előforduló növényvel. A keresztény művészetben virágának három színe miatt a Szentháromság szimbóluma. Gyógynövényként vértisztító, vérnyomáscsökkentő, erősítő hatása van, valamint bőrbajok kitűnő ellenszere. *A rejtvény megfejtése a növény kétféle elnevezése.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	15						16						
17					18	19				20			
		21		22					23				
24	25							26					27
28						29		30			31		
32				33	34		35			36			
37			38							39	40		41
42		43					44					45	
46						47				48			

Vízszintes:

1. A **megfejtés (a növény egyik neve)** 15. Zuhany, vad és láz is van belőle 16. Húsleves 17. Államvédelmis 18. Gonosz szellem 20. Női név 21. Jól mutat fényképen 23. Malícia 24. Dél-Francia kisváros a Gráji-Alpok aljában 26. Kiindulópont 28. Keresztül 30. Jelen 31. Moszat 32. Szén, Tantál 33. Művészeti célokra használatos kristályosan szemcsés mészkő 37. Fűszer 38. Gúnár 39. Bárium 41. Amennyiben 42. Drávamelléki település 44. Elszomorító 45. Ügynök, közvetítő 46. Főszereplő 47. Ártalmas

Függőleges:

2. Indok 3. Bizonyos megnyilvánulásukban a növényekre emlékeztető állatok 4. Haszonvétel 5. Azonos betűk 6. Rengeteg 7. Bizakodik 8. Mózes testvére volt 9. Majdnem Gönc(!) 10. Akol 11. Plajbász 12. Csalás, szélhámosság 13. Tiktakol 14. Fotózásban a negatív fényérzékenysége értéké 17. A **megfejtés (növény másik neve)** 19. Menny 22. Fordító 23. Germánium 25. A nemes növényről lemetszett szaporító hajtás 26. Vaddisznó 27. Kikelet 29. Csapat 30. Azonnal 34. Építőmester 35. Vajószerszám 36. Itterbium, Argon 38. Borókapálinka 40. Gyerünk, menjünk! (fr) 41. Pocak 43. Kicsinyítő képző

I. KÖRE KŐ JUNIÁLIS CSALÁDI ÉS SPORTNAP

KENYÉRVERSENY

Keressük a legfinomabb, legbarnább, legmagosabb, legnagyobb, legszebb, legleg otthon sült kenyeret.

KÖRE KŐ FŐZŐVERSENY

Köleves bio gyümölcslevestől a marhapörköltig, bárki, bármit főzhet az iskola udvarán, amit aztán közösen elfogyasztunk.

Köre Kő étkezési jegy a helyszínen kapható!!

Előzetes jelentkezés: esztendogit-online.hu vagy 30/5869808, vagy a fallújságon!

GYEREKEKNEK FOLYAMATOS JÁTÉKLEHETŐSÉG:

célpadobás, kincsásás, rókaavadászat, horgászat....

És aki egy kis lazításra vágyik, a **MASSZÁZSSZALON**ban megpihenhet. Masszázsjegy előzetes bejelentkezés alapján a helyszínen váltható.

Egész napos vérnyomás- és vércukormérés.
EGÉSZSÉGÜGYI TANÁCSADÁS!!

 KOMÉDIA: Cervantes: Csodaszínpad (7-8. osztály színjátéka) 16.00 órától az Euritmia teremben.

És még nagyon sok más **MEGLEPETÉS!!!**

Sok szeretettel várunk kicsiket és nagyokat.
A szervezők

Örömmel értesítünk mindenkit, hogy megrendezzük az **I. KÖRE KŐ JUNIÁLIS CSALÁDI ÉS SPORTNAPOT**, 2008. június 8-án vasárnap 9 órától 16 óráig a Pesthidegkúti Waldorf Iskola udvarán. Szeretettel várunk mindenkit, aki együtt akar lenni és együtt akar (t)enni.

A rendezvény teljes bevételét az iskola bővítésére fordítjuk!

PROGRAMOK:

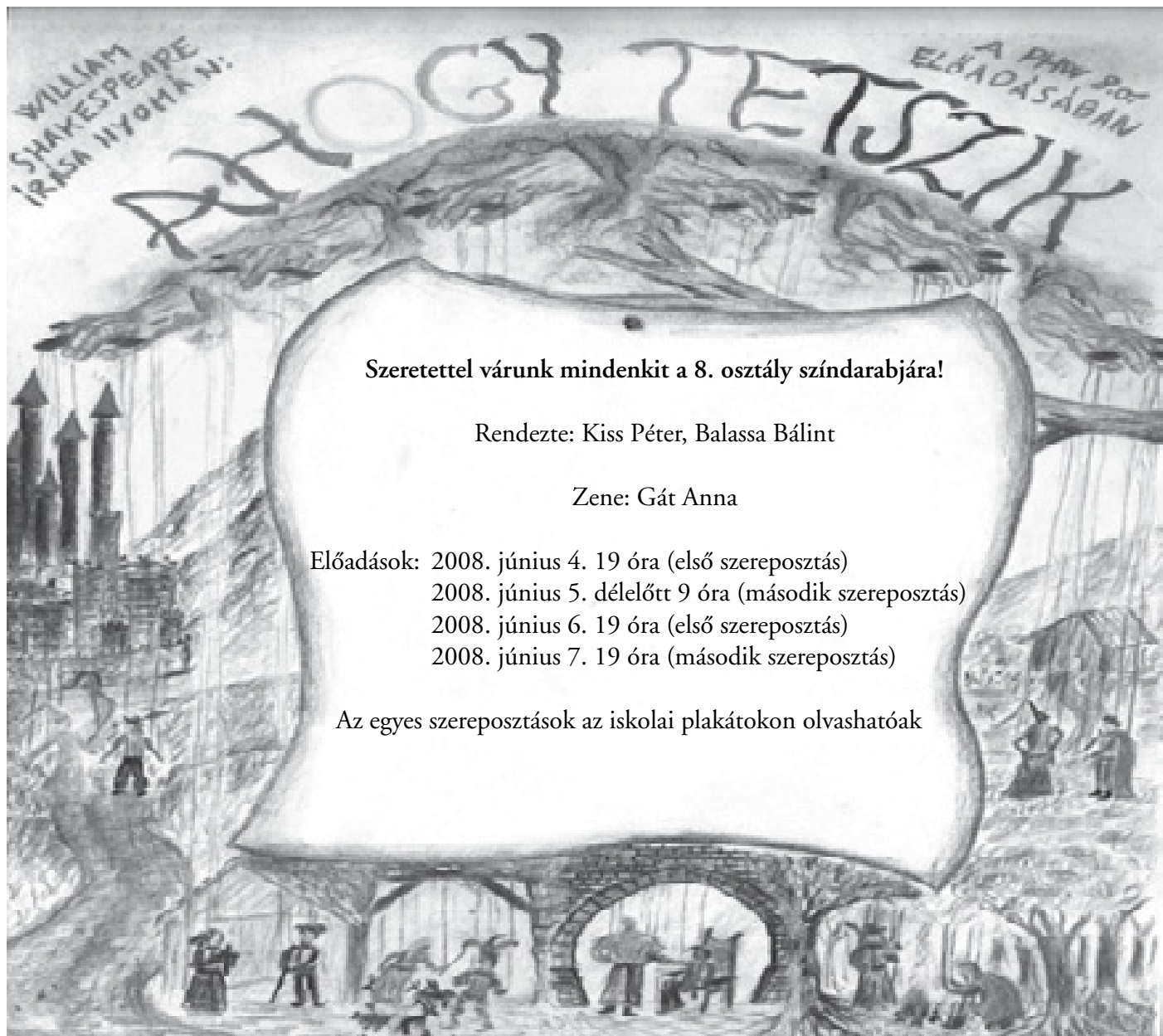
SPORTVERSENYEK GYEREKEK, SZÜLŐK, NAGY-SZÜLŐK ÉS TANÁROK SZÁMÁRA:

- 9.00 NEVEZÉS + PÓTNEVEZÉS
- 9.30 FUTÁS (nevezés előzetesen és aznap 9 órától)
- 10.00-13.00 PING-PONG, VAKLABDA, KOSÁRLABDA, FOCI, RÓPLABDA, SAKK (előzetes nevezés a fallújságon)
- 13.00 Ebéd
- 13.30 Eredményhirdetések, Építési Bizottság tájékoztatója
- 14.00 Döntők, Tanár-Szülő, Tanár-Diák mérkőzések
- 15.00 Ügyességi bemutatók

A legsportosabb osztály különdijban részesül!

RÉSZLETEKET HAMAROSAN TALÁLTOK A FALLÚJSÁGON!

Szeretettel várunk mindenkit a 8. osztály színdarabjára!

Rendezte: Kiss Péter, Balassa Bálint

Zene: Gát Anna

Előadások: 2008. június 4. 19 óra (első szereposztás)
2008. június 5. délelőtt 9 óra (második szereposztás)
2008. június 6. 19 óra (első szereposztás)
2008. június 7. 19 óra (második szereposztás)

Az egyes szereposztások az iskolai plakátokon olvashatóak

Kínálatunkból:

Stockmar festékek, kréták, gyurmák, fóliák.

Aquarellpapírok, ecsetek, rajztáblák, táblakréták.

Színes mesegyapjúk, filcek, babaanyagok, textilbabák, kesztyűbábok.

Fa- és fejlesztőjátékok, vonatok, babaházak.

Mesekönyvek, társasjátékok stb.

Katica®

Fa- és fejlesztőjáték bolt

Budapest VII., Király u 101. (Lövölde térnél) Telefon: 46-22-388

Nyitva: H-P 10-18, Szo. 10-13.